

Mattup a donj ki Eber

Enj urzi k'ono donj kun t'oone adda mattup ettiyo

Ette mattup an riije a Yawudiyagi donj i daaniya urzi k'Almasi. Kane donj ki poone i ziipe addan a Isa genj, ki kotto an di dibire baadan bini an di dihe ume k'ombidite. Kono kamo wenda an riije mattup ette y'an rootiyo an di seeda zakidi a urzi k'Isa, an ki d'ooli ye.

Ti kaaga Raa y'a gitte taasuwadi ti kane Yawudiyagi, y'an di ruute wede yi t'iza oldiko manj, yi-t'ide seysu ki sedefe, manj a wede genj yi-t'isa tambobino a oldikadi te. Mattup a donj k'Eber ette ti rootiyo'nj ti taasuwa ere aware Raa yi gitte ti donj an ziipe addan a Ulí Isa Almasi gettiyo, t'a jiire taasuwa ere ti poone. Derec, munda wede Isa y'ize a duwo genj a jiire munda wede ki maaleekiyagi, ki Muusa, ki Aronj wo ki Zozuwe an ize pay. Isa y'a ele tuddi sedefe ki booyiso k'oldiko duwo pay. Wede yi ziipe addi a yode manj, Raa yi-t'isa tambobino a oldikadi te. I ki dehu y'a k'ise sedefe ki seydi ki booyiso k'oldikadi ye baa.

Raa y'a ruutite t'urzi k'Ulí

¹ Ti kaaga, Raa y'an di ruutite tanj baadan t'urzi tuuku tonj manj a mongidagin t'urzi nebiyagi.

² Wo de a onniytagi k'ita enj, Raa y'in rootiyo t'urzi k'Ulí. T'urzi yode genj Raa y'a ikkima suldi

pay a kandaane wo a siido, wo Raa y'a ti y' ziipe yon wede yi oola suldi pay gen a beezí. ³ Yo Ulo gen yi kaza gooliko ere meeda ki Raa, wo yon gen min Raa koyok. Wo kane suldi pay gen an lekkiyo t'urzi k'onami don an d'ede toogo genno. Yon y'a t'ize munda wede i t'iide duwo an t'ise kamilen t'oldikadan a daana Raa, man y'a-gili k'awwa ki kandaane, y'a-guune a ammade Raa goole a jiiire pay. ⁴ Inkinno man ki kotto, yo Ulo gen y'a t'ize goole a jiiire maaleekiyagi pay, wo suma ere Raa yi ele gette tod' t'a jiiire don ki kane.

Ulo Raa yi jiiire maaleekiyagi

⁵ Derec, Raa gen kudic a maaleeka soo ton yi-ki ruute ye, y'a t'eese:

«Kee Ulo nun me,

wo ti anki duwo an di suune nun Meegá*.»

Wo son y'a t'eese:

«Nun a yode n'a t'isa Meegí,

wo yon y'a t'isa a nun Ulo me†.»

⁶ Wo de aame Raa y'igibo Ulí yon yi jiiire suldi pay adda duniya gen, y'a ruute, y'ede:

«Kune maaleekiyagi Raa pay, kun ottilo a yode‡.»

⁷ Gen ono don Raa yi ruute ti kaaga a tukki maaleekiyagi, y'ede:

«Kane maaleekiyagi gen yi di'n isiyo aa maaye,
wo don naabadi yi di'n isiyo aa ilze
k'uwwoS.»

* **1:5** 1.5 Kun wollo adda mattup ki Soom 2.7. † **1:5** 1.5 Kun wollo adda mattup ki 2 Samiyel 7.14. ‡ **1:6** 1.6 Kun wollo adda mattup ki Soom 97.7. § **1:7** 1.7 Kun wollo adda mattup ki Soom 104.4.

⁸ Wo Raa y'a ruute ti kaaga a tukk'Ulo, y'ede:
«Kee'ŋ Raa, k'a kooná a kaakido mozikadá ki
daayum,
wo ti dalka moziko ette k'a dokka dŋonzá a urzi
wede ki diine.

⁹ Kee ki geyyiso munda wede ki diine, wo suldi
dŋon ulpi ki'n azzuru.

Kono kamo nuŋ Raa wede Raazá, ni ki biire ti
diine lanziyagá pay, n'ay di yirge egey
k'unŋsuwo a eedá, geŋ i-kaza ni ki ti ziipe
mozigo*.»

¹⁰ Wo y'a ruute sey, y'ede:

«T'ume k'eesiyo kee Galmeega Raa i ziipe siido
te, wo kandaane toŋ ki y'ikkima ti beezá.

¹¹ Kane geŋ an t'engila, wo kee ki lekkiyo ki
daayum. Eyye, kane pay geŋ a latta aakede
kalle.

¹² Siido ti kandaane k'a ti'n damba aa wede yi
dambu kalle wede goole, k'a ti'n ŋaaya a
kese.

Eyye, kane geŋ k'a ti'n pelka an ki lekka a
umayan ye,

wo de kee daayum kee miŋ kee, ozzinagá i ki
danga yet†.»

¹³ Wo Raa geŋ kaŋ soo toŋ, kudic yi-ki ruute ye
a maaleeka tuuku toŋ, y'a t'eesee:

«K'edi ki-kooná a ammidadó kino,
bini dŋon k'aduzá n'an isa aa munda ki bita ti
dandi zonɗá‡.»

* **1:9** 1.9 Kun wollo adda mattup ki Soom 45.7-8. † **1:12** 1.12
Kun wollo adda mattup ki Soom 102.26-28. ‡ **1:13** 1.13 Kun
wollo adda mattup ki Soom 110.1.

¹⁴ Wo kane maaleekiyagi geɗ, kane pay undiyagi ɗoɗ i naabiya ki Raa. Kane geɗ yi'n akkisa k'isiyo naabiyagi ki noogiyoo kane ɗoɗ i t'oona uttiyo.

2

Uttiyo k'arbu ye

¹ Kono kamo kine in koona mentikagi a ono ɗoɗ in illiga geɗ me, para maɗ in ti'n leɗɗa t'urzi wede derec me, in di'n t'etta k'ume daggiya.

² Kun ollo, ono ɗoɗ k'oogoro ti kaaga Raa y'an ele a bize maaleekiyagi an an gizite a maawin geɗ, ki kotto kane derec. Wo ɗoɗ pay a ti diipida wo an ti-tuuge k'ollige k'ono genno geɗ, an d'uune dangay ere derec a urzi naabadaɗ. ³ Inkiɗo maɗ kun ollo, in arɓe ye t'uttiyo te, para'n in a ti diipida maɗ, in ki t'alɗa ye ti dangay ere ki Raa te. Urzi k'uttiyo eɗ, i y' ruute yode Galmeega batum ki poone me. Saɗ maɗ kane ɗoɗ i y'illiga an in di gizite an'de, uttiyo gette tod'te derec.

⁴ Wo Raa toɗ y'an di gize kane onamaɗ derec, t'urzi sulɗi ɗoɗ i-kaza munda, ti sulɗi ɗoɗ i-ceeriyo eego wo ti sulɗi k'armika ɗoɗ tuuku toɗ maɗ, wo t'urzi k'Unde Kamileɗ ere t'in di dikkiɗa urziyagi k'isiyo naabo Raa a wede tuuku toɗ aa yoɗ yi dehu.

Isa yoɗ Wede k'Uttiyo ɗuwo

⁵ Kine duniya ere ki ɗaana in ti rootiyo gette, Raa y'an ki t'ele a maaleekiyagi an gi di dokka ye. ⁶ Wo ɗe ki too maɗ, ono eɗ an riije ti kaaga adda mattup ki Raa, an'de:

«Raa ki nuŋ, wedusu miŋ moo sey me, k'a elke a yode me?

Wede tudde miŋ wee wee, kee k'a yi boohe me?

⁷ Wedusu kee k'a ti y' ziipe ti d'andī maaleekiyagi ki peedo booloŋ,

ki-d'ele gooliko wo suma, ki di tuune kaɗumul ki moziko a eedī.

⁸ K'a ti y' ziipe goole t'ekki sulɗi pay*.»

Wede geŋ Raa y'a ti y' ziipe goole t'ekki sulɗi pay, iŋkino maŋ munda soo toŋ yi k'iili ye a lekke t'ekki yode me. Wo aŋkenŋo kine in ki woliyo ye botto sulɗi pay geŋ kane ti d'andī yode me. ⁹ Wo kaciŋ in suune Isa Raa yi ti y' ziipe ti d'andī maaleekiyagi ki peedo booloŋ. Iŋkino maŋ ti beeko ere ki Raa, Isa y'a inda kono ɗuwo pay. Wo aŋkenŋo Raa yi d'ele gooliko wo suma, yi di tuune kaɗumul ki moziko kono yi dibire wo y'a inda.

¹⁰ Geŋ ɗerec, sulɗi pay geŋ ikkima Raa wo an lekkiyo ki yode a beezī, wo yi dehu ɗoŋ baadaŋ an t'ise iŋnizī wo y'an d'an t'ette k'adda daryikadī. Iŋkino maŋ t'urzi dabar geŋ, Isa Raa y'a y'ize wede i-t'iide a munda wede Raa yi dehu, kono y'an di t'ihina urzi k'uttiyo a ɗuwo.

¹¹ Isa wede k'ooyiso ɗuwo a kese a Raa, yode ti kane ɗoŋ yi'n uuye a kese geŋ, kane pay geŋ miŋ Meegaŋ Raa soo. Iŋkino maŋ yoŋ i-k'ede sukiyagi ye y'an di'n waake kane zembadī me,

¹² wo y'a ruute, y'ede:

«Raa ki nuŋ, nuŋ sundá n'an di-kiza a zembadó,

* **2:8** 2.8 Kun wollo adda mattup ki Soom 8.5-7.

wo n'a t'ôhira adda diine ðonzá gi t'ugiye n'a ki t'immey†.»

13 Soñ y'a ruute, y'ede:

«Nun n'a zaapa addó pay a Raa‡.»

Wo y'a ruute sey, y'ede:

«Enj nuuno ti inñi ðonj Raa y'o ele§.»

14 Inñi geñ kane pay miñ kanj soo ðonj tudde an d'ede sey ti puuzo, inñino manj yode Isa tonj y'a t'ize wede tudde i-d'ede sey ti puuzo aa kane kay. Yonj y'ize inñino kono t'urzi k'untadí geñ, yi di dihima toogo Meeda siitandani, tode ere i-d'ede toogo ki tôwwo ðuwo gettiyo. 15 Wo soñ t'urzi k'untadí geñ, y'a t'udde kane ðonj daayum i lekkiyo bulagi kono an orgiso a unto.

16 Geñ ki kotto, in suune Isa yi k'iido'ñ noogiyo ki maaleekiyagi ye, wo y'iido'ñ noogiyo k'ita k'inñi k'Ibirayim. 17 Kono kamo i dehu Isa y'a-t'ise tuddi pay a deeye zembadí, kono y'a t'ise mozigo goole ðonj sefeke wede addi koduwo ti ðuwo wo y'a seeda zakidi a naabo Raa, kono y'a-booye oldiko ðuwo. 18 Derec, yode Isa batum tonj yi dibire a urzi naamiya daggiya me. Inñino manj, ankenno enj y'aane yi'ni nooge kane ðonj adda naamiya daggiya me.

3

Isa goole i jiire Muusa

1 Kono k'inñino zamba ki nunj kune ðonj ki Raa, yonj y'unni wiike geñ kun zaapo ersagun a Isa,

† 2:12 2.12 Kun wollo adda mattup ki Soom 22.23. ‡ 2:13 2.13

Kun wollo adda mattup k'Ezayi 8.17. § 2:13 2.13 Kun wollo adda mattup k'Ezayi 8.18.

yoŋ wede zina Raa wo mozigo goole dŋ sefeke ki kine dŋ pay i ziipe addiŋ a yode. ² Isa geŋ i y' biire Raa k'isiyo naabo gette, wo y'a guune wede a ziiɗa zakidí a naabadí, aakede ti kaaga Muusa y'a guune wede y'a ziiɗa zakidí a naabadí ere pay y'ize a dŋ adda boy Raa*. ³ Inkiŋo maŋ Isa geŋ y'a t'oone tamma baadaŋ a ceere ki Muusa, aakede wede iiziga booze geŋ dŋwo an di y' t'imme baadaŋ a ceere yode booze batum. ⁴ Kine in suune boy tuuku toŋ i y'oozige wedusu, wo sulɗi pay geŋ iiziga Raa. ⁵ Muusa geŋ y'a ziiɗa zakidí a naabadí ere ki wede naabo a dŋ adda boy Raa, wo naabadí tiŋ y'an di kizite ono dŋ Raa yi roota ki d'aana. ⁶ Wo Almasi geŋ y'a ziiɗa zakidí a naabadí, yoŋ Ulo wo Raa y'a ti y' ziipe t'ekki dŋ adda boozi. Wo dŋ boozi miŋ kine, aame a lekkiyadiŋ in a seedu zakidí wo in zaapu elkisadiŋ a Raa daa sukiyagi maŋ.

Ume puukiyo ki dŋ Raa

⁷ Kono kamo Unde Kamileŋ t'a ruute ti kaaga adda mattup ki Raa, t'ede:

«Aame anki kun illiga golla Raa maŋ,

⁸ addugun kun ti'n isa zakidí ye, aakede moŋgidagun ti kaaga aame kane adda balɗa geŋ, an d'iiziga kulkuwo ti nun Raa wo an di n' niime.

⁹⁻¹⁰ Wo a ume geŋno moŋgidagun an di n' niime, an di dihe an di wolle n'isa muno me, wo naabo ere n'ize adda k'ozzine ada pife gette an ti wulle toŋ maŋ.

Inkiŋo maŋ ni-ti gulkuwe ti kane dŋ geŋ me,

* **3:2** 3.2 Kun wollo adda mattup ki Nombire 12.7.

wo n'a ruute, n'ede: "Kane dɔŋ eŋ daayum biza k'ulban yi'ni daggiya, wo urzizó an ki y' zuune ye."

11 Maŋ nuŋ adda kulkuwadó n'a di n̄ime tuddó, n'a ruute, n'ede:

"Ki kotto, kane geŋ an k'etta ye k'adda k'ume wede n'an ikkima ki puukiyo me†!"»

12 Zemba ki nuŋ, kun koona mentikagi, kun i oola urzi a wenda soo toŋ ti diinaguŋ yi'n isa addi ulpi yi tooga ye ki zaapu k'addi a Raa me, para maŋ a ti y' leɗɗa dokki ti daana Raa zeere me. **13** Kun ollo, onniyo ere Raa y'a ti wiike

«aŋki» gette ti lekkiyo baa maŋ, kune onniyo ti onniyo kun elo kooke ti tudduguŋ, kono wenda soo toŋ ti diinaguŋ oldiiko ti y' dagga yi'n isa addi zakidi ye. **14** Injino maŋ t'ume kine in ziipe addiŋ a Isa geŋ, in t'ize dɔŋ i naabiya t'Almasi kaŋ soo. Wo i dehu a zaapu k'addiŋ gette in seeda zakidi, aa ti poone bini dangu, **15** kono ono eŋ an riŋe ti kaaga adda mattup ki Raa, an'de:

«Aame aŋki kun illiga golla Raa maŋ, adduguŋ kun ti'n isa zakidi ye, aakede mongidaguŋ ti kaaga aame kane adda balɗa geŋ, an d'iizi kulkuwo ti nuŋ Raa wo an di n' niime‡.»

16 Injino kane miŋ aŋ wee wee dɔŋ illiga ono Raa wo an d'iizi kulkuwo ti Raa me? Kane miŋ dɔŋ pay Muusa y'an uɗɗo ti siido Misir.

17 Wo soŋ kun suuno, adda k'ozzine ada pide geŋ Raa yi-ti gulkuwe ti kane kono an t'ize oldiiko,

† **3:11** 3.11 Kun wollo adda mattup ki Soom 95.7-11 wo Egzod 17.7. ‡ **3:15** 3.15 Kun wollo adda mattup ki Soom 95.7-8.

injkino an t'indita nundanzaŋ a uupe adda balda.
¹⁸ Raa y'a di nîime tuddí, y'a ruute, y'ede: «Kane an k'etta ye k'adda k'ume wede n'an ikkima ki puukiyo me.» Yi ruute injkino a kaŋ wee wee? Yi ruute a kane dŋ i-tuuge k'ollige k'onamí genŋo.
¹⁹ Injkino kine in suune, kane geŋ an ki d'iine an ki t'iide ye k'adda k'ume wede Raa y'an ikkima ki puukiyo me, kono an ti tuuge k'ambu k'onamí me.

4

¹ Eŋ ono dŋ Raa y'in ruute y'aasa: urzi ede yi ikkima k'ettiyo k'ume puukiyo me, geŋ derec kane ono geŋ aŋki toŋ i lekkiyo a kine. Injkino maŋ in koona mentikagi kono wenda soo toŋ ti diinaguŋ yi ti t'ossa ye k'ettiyo k'ume puukiyo me. ² Derec, kine toŋ rabila majjaanawa a tukk'ume puukiyo an in gizite, aakede kane dŋ ti kaaga adda balda. Wo de ono dŋ an illiga geŋ, a kane an t'ize aa munda bita, kono aame an illiga geŋ zaapu k'addaŋ a Raa umbo, ono geŋ an gi di'n ziiŋa ye. ³ Wo etta k'ume puukiyo geŋ kine dŋ i ziipe addiŋ a Raa. Injkino y'a ruute a tukk'ume puukiyo geŋ, y'ede:

«Adda kulkuwadó n'a di nîime tuddó, n'a ruute, n'ede:
 “Ki kotto kane geŋ an k'etta ye k'adda k'ume wede n'an ikkima ki puukiyo me*!”»

Yi ruute injkino kono ume puukiyo umbo ye, wo de kine in suune Raa y'a ti dinge naabadí t'ume y'ikkima duniya too. ⁴ Ono eŋ an riine ti kaaga adda mattup ki Raa a tukk'onniyo ere

* **4:3** 4.3 Kun wollo adda mattup ki Soom 95.11.

ki sarat, an'de: «Raa geŋ a onniyo ere ki sarat maŋ, y'a-buuke ti naabadí ere pay k'okkime suldí te†.» ⁵ Wo soŋ an riine a tukk'ume puukiyo, an'de: «Kane geŋ an k'etta ye k'adda k'ume wede n'an ikkima ki puukiyo me‡!» ⁶ Kane doŋ ki poone illiga rabila majjaanawa gette, an di-tuuge ki sooru eego me. Injino maŋ an ki t'iide ye k'ume puukiyo me. De geŋ a doŋ doolo urzi ede k'ettiyo k'ume puukiyo me. ⁷ Kono kamo Raa yi ziipe onniyo ti doolo sey ere y'a ti wiike «aŋki». Saŋ iide ozzinagi baadaŋ maŋ, Raa y'a ruute a tukk'onniyo gettiyo ti bize Dawut. Ono geŋ ni ti'n ruute ti poone:

«Aame aŋki kun illiga golla Raa maŋ, addugun kun ti'n isa zakidí ye§.»

⁸ Ki kotto, Zozuwe geŋ doŋ k'Izirayel y'an gi di'n t'iide ye k'ume puukiyo me, kono k'injino Raa yi rootiyo sey a tukk'onniyo puukiyo ere ti doolo te. ⁹ Injino maŋ ume puukiyo wede aakede onniyo ere ki sarat Raa y'a buuke gette yoŋ yi lekkiyo, wo Raa y'an di y' t'ela a doŋzí. ¹⁰ Derec, wede yi t'iide adda k'ume puukiyo wede Raa y'ikkima geŋno maŋ, yode toŋ yi buuke kay, aakede yode Raa y'a-buuke ti naabadí. ¹¹ Injino maŋ in elo gotono kono in t'etta k'adda k'ume puukiyo geŋno. In iso injino kono wenda soo toŋ ti diinayiŋ yi ki t'ooro ye, aakede moŋgidagiŋ ti kaaga an di-tuuge ki sooru eego k'ono Raa.

† 4:4 4.4 Kun wollo adda mattup ki Zenez 2.2. ‡ 4:5 4.5 Kun wollo adda mattup ki Soom 95.11. § 4:7 4.7 Kun wollo adda mattup ki Soom 95.7.

¹² Kun ollo, ono Raa geŋ kane an naabiya, an d'ede toogo, kane robboŋ i jiire kasigara kesiyagutú sirwaŋ pay korbe. Kane ono geŋ i-ti d'eegu adda k'adde wedusu i seedu biza k'ulbe ti unde, okilagi ti sulbo. Kane ono geŋ, an dekkiyo booro a suldi doŋ tudɗiŋ ti dehu wo elkiyo ere adda k'addiŋ. ¹³ Munda ombife a daana Raa umbo. Suldi doŋ pay y'ikkima geŋ, kane waariya kereŋ a daanadi me. Geŋ onniyo soo, a yode kine in t'idey taaya ki naabadiŋ ere in ize te.

Isa yoŋ mozigo goole doŋ sedefe wede a jiire

¹⁴ Kine in d'ede mozigo goole doŋ sedefe wede a jiire, yoŋ Isa Ulo Raa yi-gili k'awwa ki kandaane k'ume Meegi. Inkiŋo maŋ in a soodo zakidi a urzi zaapu k'addiŋ a Raa me. ¹⁵ Geŋ ki kotto, kine in d'ede mozigo goole doŋ sedefe wede aane i wolle sommagiŋ a renkadini te, kono yode toŋ Meeda siitandani t'a yi niime daggiya a urzi tuuku toŋ aa kine kay, ki too maŋ yoŋ yi k'ize ye oldiko te. ¹⁶ Inkiŋo maŋ kine in'do daa k'orgiso k'ume kaakido Raa ere ki beeko a jiire pay, wo aame geŋ y'in d'isey adde koduwo wo in t'ooney beekadi. Inkiŋo y'a t'okka dolladiŋ, y'in di'n nooga aame peedo t'iida maŋ.

5

Naabo k'Almasi mozigo goole doŋ sedefe

¹ Mozigo goole doŋ sedefe wede tuuku toŋ, Raa yi y' beeriyo ti diine kane duwo, yi-ti y' zaapu kono yi di naabe a yode Raa ki beehiyko a kane duwo. To naabadi tin k'eliyo suldi a Raa

wo k'isiyo sedefe ki booyiso k'oldfiko. ² Mozigo goole d'ofon sedefe wede tuuku ton, a urzi tudde yon ren baadan aa kane kay. Inkinon man yon yi d'aaniya suuniyo k'ita renko duwo don an k'ede suuniyo ye wo i t'adfiya t'urzi wede derec gen me. ³ Kono yode batum ren gen, i dehu y'aase sedefe ki booyiso k'oldfiko ki don doolo danalan ye, wo k'oldfiko yode pay. ⁴ Wenda soo ton yi k'aane yi ki t'ele tuddi ye, y'a t'ambe suma y'a t'ise mozigo goole don sedefe ti siidi me. I waaku wedusu Raa ti siidi a naabo gette, aakede yi wiike Aron ti kaaga y'a t'ize mozigo goole don sedefe*.

⁵ Gen ki Almasi ton inkinon, a urzi gooliko yode batum yi k'ele tuddi ti siidi ye, y'a t'ise mozigo goole don sedefe me. Wo tode gette yi t'uune ti yode wede i ruute, y'ede:

«Kee Ulo nun,

wo ti anki duwo an di suune nun Meegat.»

⁶ Wo adda mattup ki Raa a ume doolo ton yi ruute pay, y'ede:

«Kee wede sedefe ki daayum

a urzi yode Melkisedek ti kaagat.»

⁷ Yode Isa gen, a lekkiyadi ere a siido gette, y'a tunde Raa t'obe bey ti dollite baadan wo ti zumari edayi a yode wede y'aane yi y'utte t'unto. Wo Raa y'a y'illiga, y'a di y' nuuge kono Isa yi ki gili t'ekki Raa ye. ⁸ Derec, Isa yon Ulo Raa ton man, t'urzi dabaradi gette y'a-duuye ollige k'ono. ⁹ A ettiyadi gette sulfi pay gen y'an ize aa

* **5:4** 5.4 Kun wollo adda mattup ki Egzod 28.1. † **5:5** 5.5 Kun wollo adda mattup ki Soom 2.7. ‡ **5:6** 5.6 Kun wollo adda mattup ki Soom 110.4.

Raa yi dehu, in̄kino yode batum y'a t'ize wede i-t'ide. In̄kino maŋ an̄ken̄no, kane doŋ pay ollige ono k'Isa geŋ an d'uune uttiyo ere ki daayum t'urzi yode. ¹⁰ Geŋ d'erec, Raa y'a ti y' ziipe Isa mozigo goole doŋ sedefe ke ki daayum a urzi yode Melkisedek ti kaaga.

Dersiyo a urzi zaapu k'adde a Isa

¹¹ A tukki yode Melkisedek geŋ i d'ede sulfi baadaŋ n'un di rootite me, wo kane sekiŋsadaŋ ooŋe kono eggun̄ attidi ki seedu k'ono me. ¹² Ki too maŋ an̄ki kun t'ize doŋ dooyiso d'uwu ti kaagine, wo an̄ken̄ i dehu d'uwu an un di'n dooye sey dooyiso ere ti poone a urzi k'ono Raa, aa doŋ aware i ziipe addaŋ a Isa. Geŋ kun k'aane kun ki t'oomi ombo ere zakidi ye, i dehu kun di sibe udu aa in̄ni sun̄ni. ¹³ Wede tuuku yi sobo udu botto geŋ, yi k'aane yi ki ti y' roote ye munda wede ki diine me, kono yoŋ ulo ŋeŋku. ¹⁴ Wo de ki too maŋ, doŋ i dirse geŋ an d'oomi ombo ere zakidi. Kane urzi geŋ an d'isiyo daayum an ti duuye, an aane an di y' suune munda wede beehiye wo munda wede ulsu me.

6

¹ Geŋ in̄kino kine in ôhor poone ti dooyiso ere ki poone a urzi k'Almasi gette, in a-t'on̄yol ekki dooyiso ere ki doŋ i-dirse. Kane sulfi geŋ kun'ni suune ay un ki'n dooye ye baa, aakede: Dooyiso a urzi kama lekkiyo a sulfi doŋ ulpi a-d'ette unto wo a urzi zaapu k'adde a Raa, ² dooyiso a urziyagi suyyiso batem wo a urzi zaapu bey ki beeko, wo dooyiso a urzi baldiya ki doŋ i t'inda

wo a urzi booro ki Raa ere ki daayum. ³ Enño sulđi đon kine in d'ise ki đon i-dirse me, aame Raa y'ela urzi mañ.

⁴ Inkino mañ kun elko a đon i iili urzi zaapu k'addaŋ a Raa. Kane geñ ti kaaga, đerec ki Raa t'a-tuure addaŋ, an y'uwwē munda wede Raa y'eliyo me, kane aggađaŋ ede a sulđi đon Unde Kamilen t'isiyo me, ⁵ an uwwē ono Raa kane uñse me wo an ti zuune toogo duniya ere ki đaana te, ⁶ wo đe ti sulđi đon an uwwē geñño toŋ, an di gime k'adda lekkiyađaŋ ere ti poone. Kane geñ urzi umbo an di-kime lekkiyađaŋ sey me, kono naabađaŋ ere an ize gette aakede an taakiya Ulo Raa sey ekk'undumu wede zaapu t'ekki bakadí kaŋ tontilko, wo geñ an an eliyo urzi a đuwō an di y' kildite.

⁷ Kun ollo, aakede i d'ede doome siifadí gette mizzi yi koppiyto a ettú daayum mañ, tode gette ti d'ehiyo sulđi đon beehiye a đon i ti derku geñ me. Inkino Raa yi di zaapu beeko a siifō gette. ⁸ Wo đe aame siifō gette t'adđiya inda k'ahimagi ti woskani mañ, tode gette ki derku ye baa. Goppon Raa y'a ti duudfa wo ki đaŋgu y'a-t'ogga mentú.

⁹ Zemba ki nuñ kune đon ki geyyiso, kaye ay rootiyo inkino geñ, ay suune adda k'addey kune a urzi wede beehiye, urzi wede k'uttiyo. ¹⁰ Raa geñ yon daayum ki diine, i-ki dandiya ye a naabo ere kun isiyo wo ti geyyiso ere un d'ede a sundí gette. Geyyiso gette kun ti gize t'urzi noogiyo ere kun nuuge đon ki Raa ti kaaga, wo ankenño toŋ kun'ni noogiyo. ¹¹ Wo ankeŋ, ni dehu t'addó pay n'un di roote, wede tuuku toŋ ti diinaguŋ yi

koonaa addí wehini aa kane bini d̄aᅇᅇu. In̄kino maᅇ suld̄i d̄oᅇ pay kun zaapu elkisagun̄ eego geᅇ, kun di'n t'oonaa. ¹² A urzi naabo Raa kun ti t'asse ye, wo d̄e geᅇ kun ambo zina kane d̄oᅇ a urzi zaapu k'addaᅇ a Raa an ziid̄a zakid̄i bini d̄aᅇᅇu. In̄kino maᅇ an t'ooney munda wede Raa yi ruute y'an t'ela.

Raa bizí yi ki y' kama ye

¹³ Ti kaaga Raa yi ruute munda wede yi di t'ela a Ibirayim. Aame geᅇ y'a-ti n̄ime ti suma yode batum kono wenda soo toᅇ goole ti yode Raa umbo, y'a n̄ame tuddí me. ¹⁴ Raa y'a ruute, y'ede: «Ki kotto nuᅇ n'ay di zaapo beeko daa doozyo, wo in̄nizá toᅇ an d'aagila baadaᅇ*.» ¹⁵ Ibirayim geᅇ y'a dille ozzinagi baadaᅇ ti ombiᅇe, saᅇ munda wede Raa yi-ruute yi di y' t'ela geᅇ y'a y'uune.

¹⁶ Duwo an n̄amiya tuddaᅇ geᅇ, an n̄amiya ti munda wede goole i jiire kane, n̄amiya gette ti ti tôwwo ono, in̄kino n̄ikiyto t'a d'ôhire goppon̄. ¹⁷ Geᅇ in̄kino, a kane d̄oᅇ i t'oonaa suld̄i d̄oᅇ Raa y'an ruute y'an t'ela geᅇ, y'a dihe y'an di kize kereᅇ munda wede yi ti y' ruute geᅇ, bizí yi ki y' kima ye baa. Kono kamo y'a-ti n̄ime a onamí d̄oᅇ yi ruute geᅇ me. ¹⁸ In̄kino i d'ede suld̄i sire, kane geᅇ i ki kime ye, wo t'urzi kane geᅇ Raa yi k'aane yi ki lihite ono ye. Kane geᅇ an in d'eliyo toogo baadaᅇ a kine d̄oᅇ uune ume k'ombide t'urzi yode, kono in a seeda zakid̄i a suld̄i d̄oᅇ in zaapu elkisadiᅇ eego Raa yi ruute y'in t'ela.

* **6:14** 6.14 Kun wollo adda mattup ki Zenez 22.17.

19 Zaapu k'elkisadiŋ gette, t'in ti y' seedu biza k'ulbiŋ ume soo aakede maala meeda ere i-ti seedu tooko ume soo. Tode zaapu k'elkiso gette ti lekkiyo zakidfi umatú soo, geŋ ti-ti doopide alboy wede adda Boy Raa a kandaane, ti d'aaniya a ume wede k'adda. 20 Geŋ k'ume geŋno Isa y'in uugume me, yi-t'iide y'in t'ihina urzi y'a t'ize mozigo goole doŋ sedefe ke ki daayum a urzi yode Melkisedek ti kaaga.

7

Melkisedek yoŋ mozigo wo wede sedefe

1 Ti kaaga yo Melkisedek geŋ, yoŋ mozigo ki geeger Salem, wo wede sedefe ke ki Raa goole a jiire pay. Ibirayim geŋ yi kama t'ume k'arka mozagi yi'ni jiiro maŋ, Melkisedek y'a t'iide okkimayí wo yi di ziipe beeko a Ibirayim me. 2 Geŋ a yode Melkisedek, Ibirayim yi-d'ele zakka ki suldi doŋ pay y'uubo t'ume k'arka me*. To suma Melkisedek gette, i-kaza «mozigo wede isiyo munda wede ki diine a d'uwu». Wo soŋ yoŋ mozigo ki Salem, suma gette i-kaza «mozigo ki toose». 3 Yode geŋ i-k'ede meege ye, meede ye, ita moŋgidagi ye, wo onniyo k'ehiyadí ti untadí toŋ umbo. Yoŋ geŋ yi deeyiso aa Ulo Raa, inŋkino yi lekkiyo wede sedefe ke ki daayum.

4 Kun elko, Melkisedek geŋ ki kotto yoŋ goole a jiire! Yode mugiyiŋ Ibirayim wede ti diine moŋgidagi doŋ k'izirayel toŋ, a Melkisedek yi-d'ele zakka barta ere koduwo a jiire, ki suldi doŋ

* 7:2 7.2 Taaya gette kun ti t'oone adda mattup ki Zenez 14.17-20.

pay y'uubo t'ume k'arka. ⁵ Wo kine in suune don ongo ti biza bumbu Lebi gen, kane don sedefe. Oogoro gette t'an rootiyo a kane, i dehu an di sedfe zakka ere ki don k'Izirayel pay ise kane zembadan ton man. Wo kane pay gen min ti biza bumbu k'Ibirayim. ⁶ Wo de Melkisedek yon ti biza bumbu Lebi ye ton, Ibirayim yi d'ele zakka ki suldi don y'uubo. Wo Melkisedek yi di ziipe beeko a Ibirayim wede Raa yi ruute y'a t'ona suldi don yi-t'ela gen me. ⁷ Gen derec daa niiku, wede goole'eta yi di zaape beeko a wede nenku. ⁸ Wo ki kane don ti biza bumbu Lebi i sedfu zakka gen, kane don tudde an t'unto. Wo ki yode Melkisedek wede i zidfa zakka gen, mattup ki Raa ti rootiyo a tukki yode, yon yi lekkiyo ki daayum. ⁹ Inkinon man ki dangu n'a roote'eta, Lebi wede i sedfu zakka ere ki don k'Izirayel pay gennon ton, zakka gette y'a ele a Melkisedek t'urzi mugiyi Ibirayim. ¹⁰ Derec, aame Melkisedek y'iide okkime k'Ibirayim gen, Lebi an ki ti y'ehe ye, yon a moyte ki mugiyi Ibirayim botto.

Goole don sedefe a urzi yode Melkisedek ti kaaga

¹¹ Oogoro ere Raa y'an ele a don k'Izirayel, tod' ti konso ekki naabo don sedefe don ti biza bumbu Lebi. Kane gen an d'ise naabo don sedefe aa yode Aron, wo urzi naabo don sedefe gen y'a-ki t'iide ye a suldi don pay Raa yi dehu me. Para man ki moo me i d'ise wede sedefe ti doolo sey a urzi yode Melkisedek ti kaaga me? ¹² Aame don sedefe gen Raa yi ti'n bilke ti doolo man, urzi k'oogoro don sedefe ton i dehu Raa

y'a ti-pelke ti doolo kay. ¹³⁻¹⁴ Kane ono en don an riije ti kaaga adda mattup ki Raa, kane gen an'ni ruute a tukki Galmeegin. Wo kine in suune Galmeegin yon ti biza bumbu Lebi ye, y'udfo ti biza bumbu doolo, ti biza bumbu Ziida. Wenda soo ton ti biza bumbu gen aase naabo a ume sedefe adda Boy Raa umbo. Wo Muusa aame yi ruute a urzi naabo don sedefe gen, munda soo ton yi ki ruute ye ki biza bumbu Ziida me.

¹⁵ Kun ollo, enno munda wede in t'adfa ita suldi pay kereŋ a jiire me: wede sedefe wede udfō ti doolo en, yon yi deeyiso aa Melkisedek.

¹⁶ Yon yi ki t'ize wede sedefe t'urzi k'oogoro ere ti rootiyo wede sedefe an yi t'ehe ti biza bumbu wede a urzi tudde ye. Wo de yi t'ize wede sedefe t'urzi lekkiyadi ere i-d'ede toogo, wenda soo ton yi k'aane yi-ki ti latte ye. ¹⁷ Gen derec, ono en an riije ti kaaga adda mattup ki Raa a tukki yode, an'de:

«Kee wede sedefe ki daayum
a urzi yode Melkisedek ti kaaga†.»

¹⁸ Inkino oogoro ere a urzi sedefe gette, Raa y'a-t'iide mentu kono t'a biite, t'a ki t'iide ye a munda wede Raa yi dehu me. ¹⁹ Derec, oogoro Muusa suldi ti k'iine t'a ki ti'n iide ye a munda wede Raa yi dehu me‡. Ti kaaga duwo an ziipe elkisadan ekk'oogoro gettiyo, wo ankenno Raa y'in eelo munda wede a jiire tode gettiyo sey,

† **7:17** 7.17 Kun wollo adda mattup ki Soom 110.4. ‡ **7:19** 7.19 Oogoro Muusa suldi ti k'iine t'a ki ti'n iide ye a munda wede Raa yi dehu me: I-kaza kono duwo an k'ede toogo ye an d'ozire eego me.

kine in zaapo elkisadiŋ eego, kono t'urzi zaapu k'elkiso gette kine in aane in t'ette ki dfaana Raa.

²⁰ Wo soŋ aame Raa yi ti y' ziipe Isa wede sedefe geŋ, y'a-ti nîime tuddí. Wo dŋoŋ oŋgo an t'ize dŋoŋ sedefe daa nâamiya tuddaŋ. ²¹ Wo ki yode Isa geŋ Raa y'a di nîime tuddí dŋoŋ miŋ, y'a ti y' ziipe wede sedefe kollo, kono Raa yi ruute ti kaaga, y'ede:

«Nuŋ Galmeega Raa n'a ti nîime tuddó,
wo bizó ni ki y' kima ye baa:

Kee wede sedefe ki daayum§.»

²² Kono kamo ti nâamiya gette Isa y'a t'ize wede k'ambu k'attidí* ki taasuwa ere a jiiire taasuwa ere Raa yi gitte ti poone.

²³ Wo soŋ, dŋoŋ baadaŋ an t'ize dŋoŋ sedefe kono unto ti ki'n ooliyo ye, an di lekke daayum dŋoŋ sedefe me. ²⁴ Wo dŋe ki Isa iŋkino ye, yoŋ yi lekkiyo zeere daayum geŋ, naabadí ere ki sedefe toŋ tod'te ki yode yillak ki daayum. ²⁵ Kono kamo aŋkenŋo yoŋ y'aane y'an utte ki daayum kane dŋoŋ ettiyo ki dfaana Raa t'urzi yode me, kono yoŋ yi lekkiyo zeere daayum wo yi tonɗiyo Raa kono kane.

²⁶ Iŋkino maŋ Isa mozigo goole dŋoŋ sedefe wede idfiza a kine: Raa ulbí i-d'ise uŋse ti yode, yi k'ize oldíko ye, i-k'ede munda k'ulsu a tuddí ye, yoŋ ti dŋoŋ isiyo oldíko soo ye, wo y'a-gili k'awwa ki kandaane. ²⁷ Deero dŋoŋ sedefe pay geŋ i dehu onniyo ti onniyo an d'ise sedefe

§ 7:21 7.21 Kun wollo adda mattup ki Soom 110.4. * 7:22 7.22 Wede k'ambu k'attidí: I-kaza t'urzi yode kine in suune adda k'addiŋ taasuwa ere aware gette a t'isa.

ki booyiso k'oldikadan, san ki don doolo kollo. Wo de Isa'n aakede kane enno ye, aame yode batum y'ele tuddi sedefe ki duwo man, sedefe ere y'ele kan soo gettin a-t'iide baa. ²⁸ A urzi k'oogoro Muusa gen an zippe deero don sedefe, don an ki t'iide ye k'isiyo munda wede Raa yi dehu me. Ti kaaga Raa y'ele oogoro a Muusa doo min, san man y'a ruute ono don y'a-ti niime tuddi kollo, wo de t'urzi k'ono gen y'a ti y' ziipe Uli mozigo goole don sedefe ki daayum, gen y'a-ti dinge suldi don pay Raa yi dehu.

8

Isa yon mozigo goole don sedefe wede i jire

¹ Enno munda wede toc n'un di roote eego me: Ki kotto kine in d'ede mozigo goole don sedefe injino. Yon yi-guune a kandaane a ammade Raa togo a jire suldi pay. ² Wo yon wede naabo adda k'ume wede kamilen, yon gen Boy Raa ki kotto ikkima Galmeega batum wedusu ye.

³ Mozigo goole don sedefe wede tuuku ton, Raa yi y' zaapu kono yi di t'ele suldi wo y'aase sedefe. Injino man mozigo goole don sedefe wede ki kine enno ton, i dehu munda a beezi kono yi di t'ele a Raa. ⁴ Aame anki Almasi yon adda duniya man, yi ki t'ise wede sedefe ye kono don sedefe a duniya ettiyo ton ede, kane an eliyo suldi a Raa don tode oogoro Muusa ti rootiyo. ⁵ Naabo ki Raa ere don sedefe an isiyo a duniya ette, tod'te undiso, i deeyiso suldi don derec a kandaane. Gen aakede munda wede i iide aa suniye a Muusa, ki poone y'a okkima Boy Raa

ki golmodo geŋ me. Aame geŋ Raa yi di ruute, y'ede: «K'ollo koduwo, k'odo k'a t'okkimoy boy aa wede ki wulle n'a-gize eego mukkolo*.» ⁶ Wo de ankenno Isa Raa yi ele naabo ere meeda a jiire ere ki don sedeke pay, kono yon yi konso a diine kine duwo ti Raa, yi d'ambu attidi ki taasuwa ere a jiire taasuwa ere Raa yi gitte ti poone. Taasuwa ere aware gette ti konso ekki suldi don beehiye Raa yi ruute y'an t'ela a donzi, kane suldi geŋ a jiire don ki taasuwa ere ti poone.

⁷ Taasuwa ere ti poone gette t'a ki t'iide ye k'isiyo munda wede Raa yi dehu me, inkino Raa y'a ti bilke ti ere ki sirwe. ⁸ Wo Raa yi wulle donzi an a ti doopide a urzizi, inkino yi'n aapuɗu, y'ede:

«Kun ollo, san onniytagi an d'aana, aame geŋ nun Galmeega Raa n'a-ketta taasuwa ere aware ti don k'Izirayel wo ti don biza bumbu Ziida.

⁹ Taasuwa ere aware gette ti k'isa ye aa ere n'a gitte ti maawan ti kaaga te, aame n'an ziido beezan n'an uɗɗo ti siido Misir me.

Kane an k'izire ki diine ye a urzi taasuwa gette. Inkino man nun ton n'an gime dar. En i rootiyo nun Galmeega Raa.

¹⁰ Kun ollo, ette taasuwa ere ni ketta ti don k'Izirayel, aame onniytagi geŋ an t'ingila man. Oogirado n'an ti raanja adda k'eedan wo n'an ti zaapa adda k'addan,

* **8:5** 8.5 Kun wollo adda mattup ki Egzod 25.40.

nun n'a t'isa Raazan,
wo kane an t'isa donzó. En i rootiyo nun
Galmeega Raa.

¹¹ Wede tuuku tonj ti diinayanj i k'ise ye y'a dooya
bakadí, ise leemadí tonj man,
a urzi suuniyo nun Galmeega Raa me.
Derec, kane pay an di n' suuna,
iise ti nenku a jiire bini goole a jiire.

¹² Gej a t'isa injino kono a doopidadanj a urzizó
gette n'an t'isa tambobino,
wo oldikadanj ni ki seeda addó ye baa†.»

¹³ Raa yi rootiyo injino ti taasuwa ere aware
man, gej i-kaza taasuwa ere ti poone gette i t'ize
mazzini. Wo munda wede i t'ize mazzini wo yi
gûulike gej, uupe gopponj yi-t'engila.

9

Urzi wede ki poone k'ottilso a Raa

¹ Taasuwa ere ti poone gette, tod'te i-d'ede
urziyagi k'ottilso a Raa, wo Boy Raa wede an
ikkima a siifo. ² Boy gej yonj ki golmodo, addi
bindani sire dookide ti alboy. Biino ere ki poone
gette, tod'te an ti waaku ume wede kamilenj,
adda an di ziipe munda aa gooro garziṅa sarat
ti pitila eego eego*, wo sonj taabul ti mappa eego
wede an ele a Raa†. ³ Wo biino ere ti dar k'alboy
gette, tod'te an ti waaku ume wede kamilenj a
jiire, ⁴ adda an di ziipe munda aa sandup ki
dap an d'oggiyo suldi koddio eediyadanj unse

† **8:12** 8.12 Kun wollo adda mattup ki Zeremi 31.31-34. * **9:2**
9.2 Kun wollo adda mattup ki Egzod 25.31-39. † **9:2** 9.2 Kun
wollo adda mattup ki Egzod 25.23-30.

eego‡, soŋ an di ziipe sandup ki taasuwa ere Raa yi gitte ti d'ŋzí, tode gette an a di-tuuye dap§. Adda sandup gette i d'ede seelo an ikkima ki dap, adda'ŋ ombo sundutú mann*. Dalka k'Aron ere t'a giira puutagi t'a bubbe† ton adda sandup pây, wo ti pakirtagi moŋgali sire raaniya eego urziyagi k'oogoro ki taasuwa ti d'ŋzí. ⁵ Wo t'ekki sandup gette an d'iibida d'uwu sire aakede maalekiyagi sudaŋ seriben an ti'n zippe, i-kaza Raa batum yo adda. Undiso ki kambaraŋ ti-ti diibiyo ume wede mozigo goole d'ŋ sedefe yi sakkisa puuzo ki booyiso k'oldfiko. Wo de ankenno peedo ti k'iide ye botto ki sekiŋso suldi pay geŋ me.

⁶ Geŋ suldi d'ŋ pay adda Boy Raa an di'n ikkima in kino, maŋ kane d'ŋ sedefe geŋ onniyo ti onniyo an d'ettiyo k'adda biino ere ki poone gettiyo, an d'isiyo suldi kono an d'ottilso a Raa. ⁷ Wo k'adda biino ere ki sirwe gette, ettiyo mozigo goole d'ŋ sedefe siidi, y'ettiyo kaŋ soo daŋŋal adda k'ozzine me. Wo y'ettiyo ti puuzo seysu a beezí ki sedefe a Raa, ki booyiso k'oldfiko ki yode batum wo k'oldfiko ki d'uwu pây. ⁸ Kun ollo, t'urzi geŋ Unde Kamileŋ ti'n kaza urzi k'ettiyo k'adda k'ume wede kamileŋ a jiiire geŋ umbo botto, koore Boy Raa wede ki poone an ikkima ki golmodo yi lekkiyo botto geŋ me. ⁹ Kane suldi geŋ undiso ki suldi d'ŋ iina a lekkiyadiŋ ankenno. Geŋ i-kaza suldi d'ŋ

‡ 9:4 9.4 Kun wollo adda mattup ki Egzod 30.1-10. § 9:4 9.4 Kun wollo adda mattup ki Egzod 25.10-16. * 9:4 9.4 Kun wollo adda mattup ki Egzod 16.31-35. † 9:4 9.4 Kun wollo adda mattup ki Nombire 17.16-26.

an i eliyō a Raa wo ti sendikagi seydfi dōŋ an isiyo geŋ, kane an ki t'iiide ye, an ti t'ise elkiyo ki wede isiyo suldfi dōŋ yi d'ottilso a Raa geŋ, delele aa Raa yi dehu me. ¹⁰ Wo suldfi dōŋ an eliyō a Raa ti sendikagi seydfi dōŋ an isiyo geŋ, kane an konso ekk'urziyagi k'oogoro dōŋ an rootiyo a urzi k'ombito, sobito wo k'opilsito tudde, kane suldfi geŋ an isiyo ti paate a biza k'ulbe ye. Kane urziyagi k'oogoro geŋ dūwo an isiyo a urzi tudde, bini saŋ Raa y'an isa suldfi pay awardi.

Almasi y'ele tuddi sedefe

¹¹ Wo de ankenno Almasi yi t'ize mozigo goole dōŋ sedefe, ki suldfi dōŋ majjandani in uune ankenno. Yoŋ yi-t'iiide k'adda Boy Raa goole, munda a ki y' biite ye, a jiiire wede dūwo an ikkima ki golmodo a siido. Boy geŋ i k'ikkima dōŋ tudde ye, geŋ i-kaza adda duniya ettiyo ye. ¹² Almasi geŋ y'iiide k'adda k'ume wede kamilen a jiiire geŋ kaŋ soo d'annal a-t'iiide baa. Yoŋ y'iiide ti puuzo modu ise k'ulo buru an ele ki sedefe ye, wo de yoŋ y'iiide ti puuzo ki yode batum, wo geŋ inkinō yoŋ y'in di'n udfde ti oldikadin ki daayum. ¹³ A urzi k'oogoro Muusa, puuzo modu ti puuzo k'ulo buru wo ti oddagi dōŋ an oggiyo k'ulo buru geŋ, an an di-rorriso a tukki dōŋ an t'ize ganigi a daana Raa genno, maŋ tuddan i-t'isiyo kamilen a daana Raa‡. ¹⁴ Wo de geŋ, puuzo k'Almasi i-d'ede toogo baadan a jiiire sey. T'urzi k'Unde Raa ere i lekkiyo ki daayum, yode

‡ 9:13 9.13 Kun wollo adda mattup ki Lebitik 16.11-16 wo Nombire 19.4-19.

batum y'a ele tuddí sedefeke a Raa, yonj wede aa seysu daa munda k'ulsuko a tuddí, an wilda ki sedefeke. Puuzo k'Almasi gette t'in ti t'isa kamilenj elkisadinj ere ki suuniyo munda enj beehiye enj ulsu gette ti naabiyagi donj ulpi in di'n t'ettiyo k'adda k'unto, kono in i di naabe a Raa zeere.

Taasuwa ere kettiyo ti puuzo k'Almasi

¹⁵ Genj kono k'injino Almasi yonj yi konso a diine kine duwo ti Raa, yi d'ambu attidí ki taasuwa ere aware. Yonj y'inda kono duwo y'an adde t'adda k'oldfiko ere an ize aame an a ti diipida a urzi taasuwa ere ti poone. Injino manj kane donj Raa yi'ni wiike genj an t'oone suldi donj yi ruute y'an t'ela a donji ki daayum.

¹⁶ Aame wedusu yi lekkiyo zeere genj, onamí donj yi riine a urzi dokkide laalayí genj an k'ede toogo ye, y'inda doo minj an d'ise munda wede yi riine kollo. ¹⁷ Derec, aame yonj genj yi lekkiyo zeere manj, onamí donj yi riine genj an k'ede toogo ye, wo aame y'inda doo minj an d'ede toogo kollo. ¹⁸ Injino kay taasuwa ere ti poone batum tonj, tod' t'iise ti puuzo ere ibi doo minj kollo. ¹⁹ Ti kaaga tonj urzi k'oogoro wede tuuku Raa y'ele a Muusa genj, y'an ti y' gize a duwo pay. Sanj yi ziida puuzo ki modu ti puuzo k'ulo buru donj an waldutu, y'a d'eezi ahu, y'a di ilmi ilali dambami teesibi, y'a-dihima soole sundí izop yi di zulpe adda puuzo, y'a di rorriso ekki mattup ere k'oogoro wo a tukki duwo pay. ²⁰ Aame yi rorriso genj, yi d'eesiyo: «Ette puuzo ere ki taasuwa Raa yi gitte ti kune, taasuwa ette y'un

ruute kun d'ozire eegoŒ.» ²¹ SaŒ Boy Raa wede an ikkima ki golmodo ti sulđi đoŒ pay ki naabo a Raa toŒ, Muusa y'a di rurrige puuzo. ²² GeŒ đerec t'urzi puuzo gette, a urzi k'oogoro sulđi baadaŒ i t'isiyo kamileŒ a đaana Raa, wo ki tambobino k'oldfiko toŒ, i dehu puuzo t'a obi đoo miŒ kollo*.

Sedeke k'Almasi ti booyiso k'oldfiko

²³ Sulđi đoŒ pay ki naabo a Raa geŒ, kane undiso ki sulđi đoŒ a kandaane. Wo đerec kane geŒ i ti'n isiyo kamileŒ sendikagi, geŒ inŒkino kay i dehu kane sulđi đoŒ ki kotto a kandaane batum toŒ i ti'n isiyo kamileŒ sendikagi đoŒ majjandani a jiire geŒŒo. ²⁴ Almasi geŒ yi k'iide ye k'adda k'ume wede kamileŒ đuwu an ikkima me, yoŒ ki kotto undiso đaŒŒal ki Boy Raa a kandaane. YoŒ y'iide ki kandaane batum, ankeŒŒo yoŒ a đaana Raa kono kine. ²⁵ Mozigo goole đoŒ sedeke ki Yawudiyagi geŒ y'ettiyo k'adda k'ume wede kamileŒ a jiire, ozzine ti ozzine ti puuzo seysu a beezí. Wo đe Almasi geŒ, y'iide'Œ y'a k'ele tuddí sedeke taŒ baadaŒ ye. ²⁶ Para maŒ t'ume Raa y'ikkima duniya geŒ, Almasi y'a dabire taŒ baadaŒ bini untadí. Wo a onniytagi đoŒ k'ita eŒ, yoŒ y'iido kaŒ soo đaŒŒal k'adda duniya ette, kono oldfiko y'a ti t'íde mentú t'urzi k'eliyo tuddí batum ki sedeke. ²⁷ Kun ollo, wede tuuku toŒ y'a t'inda kaŒ soo đaŒŒal, wo y'inda maŒ, saŒ y'a t'ettey đaana Raa kono yi di đekkey booro. ²⁸ GeŒ inŒkino kay Almasi toŒ y'ele tuddí

Œ **9:20** 9.20 Kun wollo adda mattup ki Egzod 24.3-8. * **9:22** 9.22 Kun wollo adda mattup ki Lebitik 17.11.

sedefe kaŋ soo daŋŋal, kono ki booyiso k’oldfiko doŋ baadaŋ†. Wo yoŋ y’etto ki sirwe ki booyiso k’oldfiko ye baa, wo y’etto k’uttiyo doŋ i delliyo kamadí.

10

Sedefe k’Almasi t’a jiire pay

¹ Oogoro Muusa gette, tod’ t’a ki t’iide ye a olde suldi doŋ derec a kandaane me, tod’ ti deeyiso boolon daŋŋal suldi doŋ majjandani aana me. Tode gette ti rootiyo ozzine ti ozzine i dehu an d’ise sedefe seydi a Raa daayum aa ere an d’isiyo. Kono kamo doŋ ettiyo ki sirpa Raa geŋ, ki kotto oogoro gette duwo ti k’aane ti ki’n ise ye doŋ i t’iide a munda wede Raa yi dehu me.

² Para maŋ kane doŋ isiyo sedefe a Raa y’an ise kamileŋ t’oldfikadaŋ, geŋ ti sedefe ere an isiyo kaŋ soo gettiŋ a-ti t’ide baa. Geŋ kane an di naabiya a Raa inkiŋo ti elkiyo ere an di suuniyo munda k’ulsuko a tuddaŋ umbo, wo an ki d’isiyo sedefe ti doolo ye baa. ³ Wo ki too maŋ, t’urzi sedefe seydi ere an isiyo ozzine ti ozzine gette, duwo an ki dandīya ye an a d’elkiyo a oldfikadaŋ te. ⁴ Derec, puuzo k’ulo buru ti puuzo modu gette, kudic ti k’aane ti ki booye oldfiko wede ye.

⁵ Kono k’inkiŋo, aame Almasi y’ettiyo k’adda duniya geŋ, yi di ruute a Raa, y’ede:

«Kee ki ki dihe duwo an a-ki d’ise sedefe seydi
ye, ise an a-di t’ele munda toŋ maŋ,
wo kee k’a-n’ize tudde.

† 9:28 9.28 Kun wollo adda mattup ki Ezayi 53.12.

6 Kee'η ulbá a-k'ize unse ye a seydfi dōŋ an oggiyo a ume sedefe, ise sedefe ere an isiyo ki booyiso k'oldikadaŋ toŋ maŋ.

7 Injino maŋ n'a ruute, n'ede: "Raa ki nuŋ, aŋkenŋ nuŋ batum n'a ette, munda wede ki dehu geŋ n'a-di y'iso, Eŋ munda wede an riinje ti kaaga adda mattup ki Raa a tukki nuuno*."»

8 Geŋ Almasi y'a ruute ki poone, y'ede: «Kee ki ki dihe d'uwō an a-ki d'ise sedefe seydfi ye, ise an a-di t'ele munda toŋ maŋ, ise sedefe ere an t'oggiyo a ume sedefe wo sedefe ere ki booyiso k'oldiko toŋ maŋ. Kane pay geŋ miŋ ulbá a-k'ize unse ye.» Wo ki too maŋ kane pay geŋ miŋ sendikagi dōŋ oogoro Muusa ti ruute d'uwō an d'ise. 9 Maŋ Almasi y'a ruute sey, y'ede: «Aŋkenŋ nuŋ batum n'a ette, munda wede kee ki dehu n'a-di y'iso.» Injino maŋ urzi wede ki poone y'a-y'iide, wo y'a ti y' bilke ti wede ki sirwe. 10 Almasi yi di t'ize naabo ere Raa yi dehu te, injino y'in di'n uuye kese a yode Raa t'urzi sedefe ere k'Isa Almasi y'ele tuddi kaŋ soo d'añŋal, gettiŋ a-t'iide baa.

11 Wede sedefe tuuku toŋ onniyo ti onniyo yi lekkiyo kaŋ ôhire jep kono yi d'isiyo naabadí, yi d'eliyo daayum sedefe ere tod'tiŋ tode dey†, wo de tod'te kudic ti k'aane ti ki booye oldiko ye. 12 Wo de ki yode Almasi geŋ, y'ele tuddi sedefe ki booyiso k'oldiko kaŋ soo d'añŋal, saŋ y'iide'η

* **10:7** 10.7 Kun wollo adda mattup ki Soom 40.7-9. † **10:11** 10.11 Kun wollo adda mattup k'Egzod 29.38.

y'a-guune a ammade Raa ki daayum. ¹³ Wo a ume geŋ yi-delliyo, bini onniyo ere Raa y'an isa d'oŋ k'aduzi aa munda ki bita ti d'andí zoŋdí‡.

¹⁴ Geŋ t'urzi sedeke ere Almasi y'ele tuddí kaŋ soo d'aŋŋal gettiŋ, kane d'oŋ yi'n uuye kese a Raa geŋ y'an ize d'oŋ i t'iide a munda wede Raa yi dehu ki daayum.

¹⁵ Unde Kamileŋ toŋ t'in ruute ti kaaga, d'erec ti ruute ki poone, t'ede:

¹⁶ «Galmeega Raa y'a ruute, y'ede:

Ettiyo taasua ere ni ketta ti kane te, aame onniytagi geŋ an t'iŋgila maŋ.

Oogiradó n'an ti zaapa adda k'addaŋ, wo n'an ti-raaŋa adda k'eedaŋ.»

¹⁷ Soŋ y'a ruute sey, y'ede:

«Nuŋ oldikadaŋ wo suldí d'oŋ ulpi an isiyo geŋ ni ki seeda addó ye baaŒ.»

¹⁸ Wo aame wede y'uune tambobino k'oldikadí maŋ, i ki dehu y'a ki t'ele munda ki sedeke a Raa ki booyiso k'oldikadí ye baa.

Almasi yoŋ urzi wede aware

¹⁹ Inŋino kun ollo zamba ki nuŋ, t'urzi puuzo k'Isa geŋ, kine in d'ede urzi k'ettiyo daa k'orgiso k'adda k'ume wede kamileŋ a jiire geŋ me.

²⁰ Geŋ i-kaza Isa y'in ihina urzi aware y'in di'n t'etta k'ume lekkiyo, y'in ihina aame yi ti diipida alboy ki Boy Raa, i-kaza urzi geŋ y'in ihina t'urzi tuddí batum ere y'ele sedeke. ²¹ Wo kine in d'ede wede sedeke i jiire pay, Raa y'a ti y' ziipe

‡ **10:13** 10.13 Kun wollo adda mattup ki Soom 110.1. § **10:17** 10.17 Kun wollo adda mattup ki Zeremi 31.33-34.

t'ekki don boozí. ²² Injino man kine in a odo goppon ki sirpa Raa t'adde soo, òoniyo ti zaapu k'adde a Isa, addin kamilen ti suldi don pay i-ti lattiya elkiyadin ere in di suuniyo munda en beehiye en ulsu gen me, wo tudin suyyiso t'ahu don kamilen. ²³ In soodo zakidi daayum a kazita munda wede kine in zaapu elkisadin eego, kono Raa yi seedu zakidi a munda wede yi ruute y'aasa me. ²⁴ In aa elko ti tudin kono in t'ele kooke a urzi geyyiso wo a urzi k'isiyo naabiyagi don beehiye. ²⁵ Kine in ti dekke ye t'ogiyso ere ki zamba me, aakede don ongo ge d'isiyo daayum me. Ki too man in t'ele kooke baadan a jiire sey ti tudin, kono kun suune onniyo ere ki Galmeega tod'te goppon.

²⁶ Aame kine d'erec ki Raa in ti zuune kereñ wo in d'isiyo oldiko mirsi man, gen sedeke ti doolo umbo a booya oldikadin te. ²⁷ Wo de wede y'isiyo injino gen i guute munda soo, yi dello t'orgiso baadan booro ere ki Raa wo uwwo ere t'oggiyo ki daayum, t'a t'oggey kane don i-ti toogiyo a Raa. ²⁸ Kun suune ti kaaga gen, wede y'a ti doopide a oogoro Muusa man, yon ki tôwwo daa wolliyo sommagi, wo i dehu don sire t'ado i wulle wo illiga munda genno doo min kollo*. ²⁹ Kun elko, wede yi t'onyle Isa Ulo Raa, yi ti wolliyo puuzo ki taasuwa ere t'a y'uuye kese a yode Raa gette ganigi, wo yi kalda Unde Raa ere t'in di kaza beeko Raa man, ki kotto yon gen y'a t'oono dabar ere onne a jiire sey. ³⁰ Eyye, kine in yi suune yode wede yi ruute ti kaaga, y'ede:

* **10:28** 10.28 Kun wollo adda mattup ki Deeterenom 19.15.

«Kun oolo, nuuno an ti dooza me, a wede tuuku ton dangayadi i-ti t'ela nuuno a munda wede y'ize me.»

Wo y'a ruute sey, y'ede:

«Galmeega Raa y'a deka booro a tukki donzi†.»

³¹ Gen oone baadan a wede i t'iira a bey Raa zeere man.

³² Wo de kun elko a munda wede ize ti kaaga aame kun uune toore Raa i d'eliyo uttiyo genno. Kune duwo an un di'n dibire baadan, wo kun a ziida zakidi bini dangu adda deyyiso ere zakidi gette. ³³ Don ongon ti diinagan an an di'n gildite, an an di'n dibire, an an d'an d'ele sukiyagi a daana don duuru, wo don ongon ti diinagan kun di guune nollon ti kane a dabaradan gette.

³⁴ Inkinoman kun di wulle sommagi ki don an ti'n zidde dangay, wo aame sulfugun an ti ziki ton, kun d'iyye ti unsuwo kono kun suune un d'ede suldi don Raa y'un ele, kane gen laale wede a jiire i lekkiyo ki daayum. ³⁵ Seedu zakidi ere kun seedu gette, kun ti dagga ye, kono ti tode gette kun t'ooney suldi baadan don Raa yi dehu y'un t'eley a naabagan te. ³⁶ Gen i dehu kun d'ombina, kun di seeda zakidi bini dangu, kono kun i-ti t'ise naabo ere Raa yi dehu te. Inkinoman kun di y' t'ooney munda wede Raa yi ruute y'un t'eley me. ³⁷ Ono en Raa yi ruute ti kaaga, y'ede:

«Ume a guute goppon, tan boolon danjal, wede a etto gen y'a aana, yi ki ti t'osso ye.

³⁸ Wede yon ki diine a daanado gen, y'a lekka t'urzi zaapu k'adde a nuuno,

† **10:30** 10.30 Kun wollo adda mattup ki Deeterenom 32.35.

wo de aame t'urzi zaapu k'addi a nuuno yi t'irga man,
 ulbo o k'isa unse ye ti yode me. »

³⁹ Kine en, kine ti diine don i t'argu t'urzi zaapu k'addan a Raa an di daggiya genno ye. Wo de kine don i ziipe addan a Raa, an d'utta undiyagan genno.

11

Zaapu k'adde a Raa ki don a ziida zakidi ti kaaga

¹ Zaapu k'adde a Raa gette, tod'te urzi wede in d'ooniyo suldi don in zaapu elkisadin eego, wo tod'te urzi wede in di suune suldi don in ki'n woliyo ye gen kane ki kotto. ² Kane mongidagi ti kaaga gen an ziipe addan a Raa, inkinoman Raa ulbi i di t'ize unse ti kane me.

³ T'urzi zaapu k'adde a Raa gen, kine in suune suldi pay Raa yi'n ikkima t'ono don ude ti bizi. Gen inkinoman suldi don in'ni woliyo en, Raa yi'n ikkima t'urzi suldi don in ki'n woliyo ye.

⁴ T'urzi zaapu k'adde a Raa gen, Abel yi-d'ize sedeke a Raa beehiye a jire ere ki Kayen. Abel gen yi ziipe addi a Raa, inkinoman Raa ya yi wulle ki diine a daanadi me, wo sedikadi ton ya ti ziida bey sire. T'urzi zaapu k'addi a Raa, Abel gen y'inda ton, anki t'urzi munda wede y'ize gen aakede yi'n rootiyo sey*.

⁵ T'urzi zaapu k'adde a Raa gen, Enok Raa ya y'umbe ki kandaane daa k'unto. Wenda soo ton

‡ **10:38** 10.38 Kun wollo adda mattup ki Abakuk 2.3-4. * **11:4** 11.4 Kun wollo adda mattup ki Zenez 4.3-10.

yi ki y' wulle ye baa, kono Raa yi y'umbe ki sirpadí. Ono enj an riinje ti kaaga adda mattup ki Raa, an'de: Ki poone Raa y'a y'amba Enok ki kandaane genj, lekkiyadí gette i-d'ize unse a Raa me†. ⁶ Wo d'e wede yi ki ziipe addí a Raa ye manj, genj i-k'ise ye Raa ulbí i-d'ise unse ti yode me. Derec, wede y'ette ki sirpa Raa yi-d'ottille genj, i dehu y'a ambe adda k'addí Raa ede wo Raa y'an d'isiyo suldí d'oj beehiye a kane d'oj i yi dehu t'adde soo me.

⁷ T'urzi zaapu k'adde a Raa genj, Nowe Raa yi di-tuuke kuudí a munda wede yi ki y' wulle ye botto. A ono d'oj Raa yi-ruute genj y'a umbe onamí y'a t'ikkima tooko ere meeda a jiiere, kono y'a utta d'oj boozí. Injino manj t'urzi munda wede y'ize genj, d'oj duniya booro t'anni ziiida wo yonj y'a uune beeko, wo Raa y'a yi wulle yonj ki diine a d'aanadí kono yi ziipe addí a yode.

⁸ T'urzi zaapu k'adde a Raa genj, Ibirayim y'a iyye a waaku Raa, wo y'a illiga onamí, injino manj y'a injile ki siido ere Raa yi-ruute yi di t'eley, wo y'a injile daa suuniyo k'ume wede y'ette. ⁹ T'urzi zaapu k'adde a Raa genj, Ibirayim y'a t'iide y'a-guune aa torgusu a siido ere Raa yi ruute yi di t'ela te, yonj yi likke adda bindfani ki tanda, sanj k'ita manj Isaaka ti Yakup an di likke aa yode kay, kane tonj an uune kay munda wede Raa yi ruute yi di t'ela a Ibirayim me‡. ¹⁰ Ibirayim y'ize injino kono yi delliyo geeger ere itatú zakidí, tode ere yode Raa batum y'ilke wo

† **11:5** 11.5 Kun wollo adda mattup ki Zenez 5.24. ‡ **11:9** 11.9 Kun wollo adda mattup ki Zenez 12.1-5 wo 35.12.

y'a-t'iiziga.

¹¹ T'urzi zaapu k'adde a Raa geṇ, Sara gette tod'te gôolowo wo karta toṇ, Raa y'a-t'ize t'a iine ti d'ehe ulo. Y'ize inḵino kono tod' ti zuune adda k'addutú Raa geṇ yi seedu zakidi a munda wede yi ruute y'aasa me. ¹² Geṇ inḵino t'urzi wedusu soo yi t'ize gôole yi t'aahe k'unto toṇ maṇ, i d'udde d'oṇ baadaṇ aakede moldali a kandaane, wo aa dolso ere a biza bar wenda yi ki ti'n kize yeṢ.

¹³ Kane pay geṇ miṇ an ziipe addaṇ a Raa bini an t'inda, daa k'ooniyo suldi d'oṇ Raa yi ruute y'an t'ela. Suldi geṇ an di'n wulle ti dokki, ulbaṇ aaze unse, wo kane an di ruute kereṇ a daana duwo, a lekkiyadaṇ a siido ette kane aa torgagi d'oṇ iido torgowo. ¹⁴ Kane d'oṇ i rootiyo inḵino geṇ, i-kaza kereṇ kane an dehu siido ere ti doolo. ¹⁵ Kane an k'elkiyo ye baa a siido ere an d'udde t'adda gette, wo aame an diha an di-kime k'adda sey maṇ, urzi ede an aane an di-kime. ¹⁶ Wo ki too maṇ, kane an zaapu elkisadaṇ a siido ere a kandaane a jiire. Kono kamo Raa geṇ i-k'ede sukiyagi ye an di y' waake Raazaṇ me, inḵino maṇ yoṇ geeger y'an ikkima.

¹⁷⁻¹⁸ T'urzi zaapu k'adde a Raa geṇ, Ibirayim y'a iyye yi di t'ele ulí Isaaka ki sedefe a Raa aame yi y' niime geṇ me. Derec, Raa yi ruute ki poone, y'ede: «Geṇ t'ita k'inṇi k'Isaaka duwo an di'n waaka ita k'inṇizá*.» Inḵino toṇ, ulí yoṇ soo daṇṇal y'a iyye yi di t'ele sedefe a Raa.

Ṣ **11:12** 11.12 Kun wollo adda mattup ki Zenez 22.17.

* **11:17-18** 11.17-18 Kun wollo adda mattup ki Zenez 21.12 wo 22.1-14.

19 Wo Ibirayim geŋ y'elkiyo adda k'addí Raa i-d'ede toogo y'aane yi ti y' balde wede inda me, geŋ inŋino Raa yi y' gimo ulí Isaaka aa ti bize k'oldfe. T'urzi geŋ i-kaza munda wede aana k'ita.

20 T'urzi zaapu k'adde a Raa geŋ, Isaaka y'an di ziipe beeko a inŋizí kane Yakup ti Ezayu a urzi lekkiyadaŋ ere kí ðaana†.

21 T'urzi zaapu k'adde a Raa geŋ, Yakup aame y'ambe k'unto maŋ, a inŋi Yusup wede tuuku toŋ yi di ziipe beeko beeko wo yi d'uttile a Raa kaŋ dirsiyo a bize dalkadí‡.

22 T'urzi zaapu k'adde a Raa geŋ, Yusup aame y'ambe k'unto maŋ, y'an di ruute a zembadí inŋi k'Izirayel, y'ede: «Onniyo soo ti siido Misir kun t'adfa kun t'aaha ki siidagun», wo y'an di ruute a munda wede an d'isa, y'ede: «A addiyagun gette, ossagó kun oola ye§.»

23 T'urzi zaapu k'adde a Raa geŋ, Muusa maawí an ti y'ehe maŋ, an di y'umbida y'a likke tere ado, kono an wulle'ŋ ulaŋ majjaane wo an ki d'urgide ye an a-ti diipida a oogoro ere mozigo Parahoŋ y'ize te*.

24 T'urzi zaapu k'adde a Raa geŋ, Muusa yi t'ize goole maŋ, y'a ki y'iyye ye baa ðuwo an di y' waake ulo k'uto Parahoŋ me. 25 Y'a dihe ðuwo an i-d'ise ulsu ti kane ðoŋ Raa bee miŋ, y'aase unŋsuwo ki peedo booloŋ adda k'oldfiko. 26 Yoŋ y'ilke adda k'addí miŋ, y'a oyye y'a t'oone

† 11:20 11.20 Kun wollo adda mattup ki Zenez 27.27-40. ‡ 11:21

11.21 Kun wollo adda mattup ki Zenez 48.13-20. § 11:22

11.22 Kun wollo adda mattup ki Zenez 50.24-25 wo Egzod 13.19.

* 11:23 11.23 Kun wollo adda mattup ki Egzod 1.22-2.2.

sukiyagi don aa k'Almasi yi t'oonaa. Sukiyagi gen kane zooyayan onne a jiiire korbite ki siido Misir, kono yon yi woliyo munda wede Raa yi dehu yi-t'eley.

²⁷ T'urzi zaapu k'adde a Raa gen, Muusa y'a t'ufde ti siido Misir daa k'orgiso a kulkuwo mozigo Parahon, yon y'a ziidfa zakidi kono yi woliyo Raa wede wenda yi k'aane yi ki y' wolle ye. ²⁸ T'urzi zaapu k'adde a Raa gen, Muusa y'an di gize don k'Izirayel an d'ise tarnaape Pak ki Yawudiyagi, inkino boha bumbiyagan an a-t'unkite puuzo, kono maaleeka wede ki lattiya gen y'a ki ti'n t'ida ye inni kabba ki don k'Izirayel me[†].

²⁹ T'urzi zaapu k'adde a Raa gen, Bar Teezewo a diikida sire, don k'Izirayel an di diipida siido meedi. Wo de don siido Misir an dehu an di doopida kay, man ahu an da t'an bilde an t'inda[‡].

³⁰ T'urzi zaapu k'adde a Raa gen, don k'Izirayel an duule geeger Zeriko onniyo sarat, man waaya mongali ki geeger gette t'a iire.

³¹ T'urzi zaapu k'adde a Raa gen, Raahap ere t'ooniyo omba bittu t'itatu ton, don seddiyo beere t'anni ziidfa ti toose. Inkino man don k'Izirayel an di'n iide don i-tuuge a Raa me, wo tod'te an gi di-t'iide ye[§].

³² N'a t'eeese moo sey me, peedo t'a ni biite n'a roote taaya ki don aakede: Zedeyon, Barak, Samson, Zepte, Dawut, Samiyel wo ti nebiyagi

[†] **11:28** 11.28 Kun wollo adda mattup ki Egzod 12.12-42. [‡] **11:29** 11.29 Kun wollo adda mattup ki Egzod 14.21-31. [§] **11:31** 11.31 Kun wollo adda mattup ki Zozuwe 6.12-21.

ɗon ongo me. ³³ T'urzi zaapu k'adde a Raa geɗ, ɗon ongoɗ ti diinayan an di ɗiyye mozagi wo an di jiiɗe, ɗon ongoɗ an d'ize munda wede ki diine a ɗuwo me, ɗon ongoɗ an d'uune munda wede Raa y'an ruute y'an t'ela, wo ɗon soɗ suwwiɗi toɗ bohanan an an t'ippite. ³⁴ ɗon ongoɗ uwwo ti wehinkatú toɗ an ti-t'iiɗe, ɗon soɗ an d'utte ti unto ere ki kasigara. ɗon ongoɗ toogadan umbo toɗ an t'ize ɗon toogo, ɗon soɗ an t'ize ɗon kuuli a urzi k'arka, wo ɗon soɗ asigiryagi ɗon ki siido doolo toɗ an di'n ilmi. ³⁵ T'urzi zaapu k'adde a Raa geɗ, erayi ongoɗ an di wulle ɗonzan ɗon i t'inda geɗ an ti bilɗe.

Wo ɗe ɗon ongoɗ an di'n dibire baadan k'unto toɗ, kane an di-tuuge k'adɗiya ti dabar te kono kane an suune an t'ooney balɗiya ere a jiiɗe. ³⁶ Ongoɗ an d'uune okko maade wo gorpiso ti marpa, ɗon soɗ an ti'n gittite ti zinziɗi wo an di'n ibi danɗay. ³⁷ ɗon soɗ an ti'n gikkite ti moɗgali an di'n iiɗe, ɗon ongoɗ an ti'n ɗikkite sire sire ti si, wo ɗon ongoɗ an di'n iiɗe ti kasigara. ɗon ongoɗ an ɗerilsito, ossiyadan golmodo dambami ti moode, an k'ede munda ye, ɗuwo an an d'oodiɗe yeebadan, wo an an d'isiyo ulsu. ³⁸ Kaciɗ kane ɗon duniya batum an ki t'iiɗe ye ɗuwo geɗ an di lekke ti kane me. Inkiɗo an di sewiyso adda balɗa, adda moɗgali, an di lekkiyo adda k'urmiɗi wo adda k'oldfagi.

³⁹ Kane pay geɗ munda wede Raa yi ruute y'an t'ela an ki y'uune ye toɗ, an di ziiɗe addan a Raa wo yoɗ ulbi i di t'ize unse ti kane me. ⁴⁰ Geɗ Raa y'a dihe y'in d'ise munda wede beehiye a jiiɗe sey a kine me, inkiɗo man Raa yi ki dihe ye,

kane an t'ise dɔŋ i-t'ũide a munda wede yi dehu,
daa kine adda ye me.

12

Raa yon Meegin

¹ Don pay i gize urzi zaapu k'addan a Raa geŋ, kane a kine aakede dɔŋ baadan an di ti'n duule. Injino man attidi pay wede in d'ede ti oldiko ere in ti'n seedu a sooruzin ere a urzi Raa gette, in ti'n booyo. Wo son in okko ti ombiŋe a dalala ere Raa y'in ruute gette, bini ume k'aaniya. ² Kine in sebbo daayum edayin ki tukk'Isa, yon eesiyo k'urzi zaapu k'adde a Raa, wo y'a-di d'ingila bini a ti-t'ũida a munda wede Raa yi dehu. Yon y'a iyye y'a inda ekk'undumu wede zaapu t'ekki bakadi kan tontilko. A unto ki sukiyagi kino ette, a yode i di t'ize aa munda ki bita, kono yon yi woliyo unswu ere yi t'ona, wo ankenno yon yi-guune a ammade ki kaakido moziko Raa.

³ Injino kun elko a yode Isa, kane dɔŋ k'oldiko geŋ an i d'ize ulsu baadan, wo yon y'a ziida zakidi bini dangu. Injino man, kune'ŋ tud-dugun i rorriga kun ti tasse ye. ⁴ Kune'ŋ adda feyyisagun ere ti oldiko gette, kun ki fiyye bini puuzagun t'a k'ibi ye. ⁵ Ki kotto, kune un dunde kooke wede Raa y'un ele a kune inñizi me! Derec, Raa yi ruute ti kaaga, y'ede:

«Ulo ki nun, kee k'orgide ye a deeziyo Galmeega
Raa te,
wo kee ki-tassa ye aame y'a rootiyo munda
k'isiyo en ulsu man.

⁶ Derec, Galmeega Raa yi deeziyo wede yi giyye,

yi kossiyo ulo wede tuuku yi y' ziidfa bey sire* .»

⁷ Kun ombon a dabar ere ettiyo t'urzi deeziyo Raa te. Yoŋ y'un isiyo inŋino kono kune inŋizi wo y'un di'n oodibe. Ede ko ulo wede meegi yi ki y' deeziyo ye me? ⁸ Aame kune Raa y'un ki'n deeziyo aa yi deeziyo inŋizi pay ye maŋ, geŋ kune inŋi k'addi ye, inŋi doŋ ki bande.

⁹ Adda duniya ette kine wede tuuku toŋ i-d'ede meege an in di'n deeziyo wo in d'ollige onamaŋ. Inŋino maŋ d'erec, kine a Meegiŋ Raa a kandaane in i d'ottila a ceere sey kono in t'oona lekkiyo ere ki daayum. ¹⁰ Maawiŋ kuuli geŋ an inni deeziyo ki peedo boolon aa addaŋ i dehu. Wo yo Raa y'inni deeziyo ki beehiyko a kine, kono yi dehu in t'ise doŋ kamileŋ aa yode batum. ¹¹ Deeziyo ere pay gette a kaamiki a di t'owwe eeni, unse ye. Wo saŋ kane doŋ ooniyo deeziyo gette, adda k'addaŋ ti t'ehiyo lekkiyo ere ki diine ti toose.

Seedu zakidi a urzi daaniya k'Isa

¹² Inŋino maŋ kune doŋ beydiyaguŋ urme ti zibbanguŋ doŋ ombo gede gede geŋ, kun ti'n ôhor wayirak. ¹³ Wo ki zoŋguŋ erkiyagi kun ti'n okkoŋ d'elele, kono wede jekese y'a ki di kima ti duŋdilsadi ye, wo ki too maŋ y'a t'oone beeko.

¹⁴ Kun elo gotono ki lekkiyo ti toose ti duwo pay, wo soŋ kun di lekko doŋ ooyiso kese a yode Raa, kono wede ooyiso kese a yode ye maŋ, yi k'aana yi ki y' wolla ye Galmeega Raa me. ¹⁵ Kun koonaa mentikagi, kono wenda soo toŋ yi ledfa ye t'urzi beeko ere ki Raa te. Ti

* **12:6** 12.6 Kun wollo adda mattup ki Piroberb 3.11-12.

diinaguñ wenda soo tonj yi t'isa wede lattiya k'ume ye, aakede undumu kadfigi yi t'adfiya manj, kadfigiwadi gette ti seedu donj baadanj.

¹⁶ Kun koonaa mentikagi kono wenda soo tonj ti diinaguñ y'isa boliyo ye, wo soñ suldi donj kamileñ ki Raa yi'n onyilsa ye, aakede Ezayu, kono k'ombo ere kañ soo takkat y'a t'iwila aggadí ere ki gooliko k'ehiyadí. ¹⁷ Wo kun suune, sañ manj Ezayu y'a dihe yi-d'obe bey ti zumari edayí, meegí y'a-kime bizí yi di zaape beeko tonj umbo, y'a ti y' lidde beeko y'a ki t'uune ye†.

¹⁸ Ankenno kune kun a k'iide ye k'ita munda wede k'a yi botte ti beezá me, aa mukkolo Sinayi ti kaaga donj k'Izirayel an a d'iide gette. Ekki mukkolo gette an di wulle uwo t'oggiyo dala dala, ume zimolo dil aa diddo wo ursino. ¹⁹ An d'illiga parre wo golla Raa ti rootiyo, wo kane donj k'Izirayel illiga golla gettiyo genj, an tunde Raa kono y'an ki roote ye baa ono ti doolo me‡. ²⁰ Kane an ize inokino kono an k'iine an k'imbiña ye a ono donj Raa y'an ruute, y'ede: «Wede tuuku yi butta tokomo ettiyo ise seysu tonj manj, an ti y' kakkita ti mongali an di y' t'ida§.» ²¹ A suldi donj an wulle genj, an di biiha k'orgiso. Inokino Muusa y'a ruute, y'ede: «Nun tonj ni-biiha k'orgiso, ni nonjirso*.»

²² Wo ki kune inokino ye, kune kun iide ki tukki mukkolo Siyonj, wo ki tukki geeger ere ki Raa

† **12:17** 12.17 Taaya gette kun ti t'oonne adda mattup ki Zenez 25.29-34; 27.30-40. ‡ **12:19** 12.19 Kun wollo adda mattup ki

Egzod 19.16-22. § **12:20** 12.20 Kun wollo adda mattup ki Egzod

19.12-13. * **12:21** 12.21 Kun wollo adda mattup ki Deeterenom 9.19.

zeere, tod'te Zeruzalem ere a kandaane. Wo soŋ kun iide ki tukki maaleekiyagi baadaŋ an t'ugiye an isiyo unsuwo, ²³ wo ki tukki doŋ pay ogiyso ti suma k'Isa, kane geŋ aa inŋi kabba, sumbiyagan raaniya adda mattup ere a kandaane. Soŋ kun iide ki tukki Raa wede a deŋka booro ki doŋ pay, wo kun iide ki tukki doŋ kane ki diine i t'inda ti kaaga, kane Raa yi'n ize a-t'iide a munda wede yi dehu. ²⁴ Soŋ kune kun iide ki tukk'Isa, yoŋ yi konso a diine kine duwo ti Raa, yi d'ambu attidi ki taasuwa ere aware, wo ki tukki puuzadi ere ibi t'in di'n ize kamileŋ a daana Raa, tod'te toogo i jiire puuzo ere ki Abel.

²⁵ Inŋino maŋ kun koonaa mentikagi, kun ti tooge ye k'ollige ki wede un rootiyto me. Derec, doŋ k'Izirayel an di-tuuge k'ollige k'ono doŋ Muusa y'an tuuke kuudaŋ adda duniya geŋ, ti booro Raa an ki t'ildfa ye. Geŋ inŋino a jiire sey, kine toŋ in ki t'alda ye ti booro Raa te, aame in ti tuuga k'ollige k'ono ki wede in rootiyto ti kandaane maŋ. ²⁶ Ti kaaga geŋ Raa a golladi daŋŋal siido t'a nŋnŋire, wo ankeŋno in suune munda wede Raa yi ruute y'aasa me, y'ede: «K'ita eŋ, kaŋ soo sey ni ki nŋnŋira siido sittu daŋŋal ye, wo kandaane paŋ†.» ²⁷ Ono doŋ yi ruute, y'ede: «K'ita eŋ, kaŋ soo sey» i-kaza suldi doŋ pay Raa y'ikkima geŋ, doŋ aane i gozzige an t'eŋgila, kono suldi doŋ i k'aane i ki gozzige ye, an di lekka.

²⁸ I dehu kine in di roote koduwo a Raa, kono y'in ele moziko ere i ki gozziso ye. Inŋino maŋ in

† **12:26** 12.26 Kun wollo adda mattup ki Aaze 2.6.

naabo a Raa t'orgiso wo ti ottilso, kono yode ton ulbí i-d'ise unse. ²⁹ Ki kotto Raazin gen yon aa uwwo, yi-t'oggiyo suldí don pay ulpi a daanadí me‡.

13

Kooke a don i ziipe addan a Isa

¹ Kune daayum kun geyyo tuddugun aakede zemba. ² Un dande ye, duwo kun'ni soodo bey sire, kono t'urzi gen don ongo an di'n ziida maaleekiyagi bey sire, daa suuniyo kane maaleekiyagi me. ³ Kun a elko a don an ti'n zidde dangay, aakede kune ton adda dangay ti kane kan soo. Kun a elko a don duwo an an isiyo ulsu, kono kune ton don tudde kun dabirsa aa kane kay.

⁴ I dehu don pay an t'ele suma a urzi seedu gen me, wo kule yi ki t'udige t'ere bakadi ye, ise erewo ton inkino. Kun suune, don i moonite t'erayi ise ti kuuli k'eeban wo don isiyo boliyo gen, Raa y'a dekkka booro a eedan.

⁵ A lekkiyagun gette unni dokke geyyiso sonko ye, ulbugun iso unse a munda wede un d'ede, kono Galmeega Raa batum yi ruute, y'ede: «Nun, n'a-k'eeza ye wo ni ki kiigira ye tak*.» ⁶ Kono kamo kine in aane in zaape addin pay a yode, wede tuuku y'a roote, «Galmeega Raa yon wede yi ni noogiyo, ni k'orgide a munda ye.

‡ **12:29** 12.29 Raazin gen yon aa uwwo: I-kaza wede y'arbu ti yode yi-ti y' t'ela dangay. Kun wollo adda mattup ki Deeterenom 4.24. * **13:5** 13.5 Kun wollo adda mattup ki Deeterenom 31.6-8 wo Zozuwe 1.5.

Kane don tudde an aane an o d'ise moo me†?»

⁷ Kun elko a don dokkiyagun don un gizite ono Raa. Injino kun elko a lekkiyadan ere an likke mummino bini an a-t'inda gen me, wo gen kune ton kun doozo urzi zaapu k'addan a Raa. ⁸ Isa Almasi gen yi lekkiyo yon min yode, t'ume k'eesiyo, anki wo ki daayum. ⁹ Gen kun oola tuddugun a duwo an un ti'n dagga ye, t'urzi dooyiso ere ettiyo ti paate a ki t'ettiyo a Rabila Majjaanawa gettiyo ye. Gen beehiye'η in t'oone toogo adda k'addin t'urzi beeko ere ki Raa, t'urzi daaniya k'oogoro ere a urzi k'ombito ye, tode gette kane don i ti daaniya wenda soo ton ti ki nuuge ye.

¹⁰ Kane deero don sedefe ke ki Yawudiyagi don i naabiya adda Boy Raa gen, an k'ede urzi an ki d'oomi ombo ere ettiyo t'ume sedikadin ye. ¹¹ Kun suune seydi don an waldfutu ki sedefe gen, puuzadan mozigo goole don sedefe yi-t'ambu k'adda Boy Raa wede kamilen a jiiire genno, kono ki booyiso k'oldiko. Wo tudde ki seydi don an waldfutu ki sedefe gen, t'adda k'ille an di'n adfiya paate k'oggiyo mendan‡. ¹² Gen injino kay Isa ton, kono duwo y'an ooya kese a Raa ti puuzadi gen, ti geeger an di y'udfe paate, an di y' dibire wo an di y'ide. ¹³ Injino man kine ton t'adda k'ille in t'adfo in t'odo okkime k'Isa, wo in oyyo sukiyagi don aa yode y'uune gen me. ¹⁴ A duniya ette kine in k'ede ye geeger ere in di lekke ki daayum te, wo de in

† **13:6** 13.6 Kun wollo adda mattup ki Soom 118.6. ‡ **13:11** 13.11 Kun wollo adda mattup ki Lebitik 4.1-12.

dehu geeger ere ki dfaana in di lekka ki daayum. ¹⁵ Injino maŋ t'urzi k'Isa geŋ, kine in amma Raa daa puukiyo, wo tamma gette aa sedefe a Raa, tode gette ono dŋ adfiya ti bize i-kaza Raa yoŋ wee wee. ¹⁶ Kune un dandɛ ye a isiyo beehiyko ti noogiyo tuddugun te, kono kane geŋ aakede sedefe ere Raa ulbɪ i-d'isiyo unse.

¹⁷ Kun ollo ono dŋ dokkiyagun, kun kili t'eedan ye, kono kane geŋ ersadan a tukki kune, wo an suune onniyo soo an t'idey taaya a Raa a naabo ere pay an ize a tukki kune gette. Kun iso t'urzi tuuku toŋ an d'ise naabadan ti unsuwo, addan i latta ye, para'n addan i litta maŋ, a kune beehiye ye. ¹⁸ Kun tondo Raa ki kaye, kono ay suune adda k'addey ay d'ede elkiyo ere ay di suuniyo munda k'ulsuko a tuddey umbo, ay dehu ay di lekke ki diine aame tuuku toŋ maŋ. ¹⁹ Nuŋ ni kodfime a kune, kun di tonde Raa, y'o di t'ihina urzi n'a-kime kesiko k'ume kune.

Toose ere ki dangu

²⁰ Raa wede i d'eliyo toose, yoŋ wede a bilde Galmeegin Isa ti diine dŋ unto. Isa geŋ goole k'elso dambami, wo t'urzi puuzadi ere ibi ki sedefe gette, Raa y'a gitte taasawa ti kine ki daayum. ²¹ Nuŋ ni tonduyo Raa, y'un di'n ise dŋ aane i t'ise suldi dŋ pay beehiye kono kun d'ise munda wede aa yoŋ yi dehu, wo t'urzi k'Isa Almasi geŋ Raa yi-kama addin kono ulbɪ i-d'ise unse. Injino tamma t'a koone a yode ki daayum! Eyye.

²² Zemba ki nuŋ, n'un rootiyo en ti obe bey, kooke wede adda mattup ette kun y'ollo

t'ombiṇe, kono ono doṇ adda mattup n'un agisa eṇ kanē baadaṇ ye. ²³ Kun ollo, leemadiṇ Timote ti danggay an ti y'udde. Aame de y'iina kesiko maṇ, ay t'etta ti yode kaṇ soo ay un ti'n wollo. ²⁴ Kun an t'iso toose a doṇ dokkiyaguṇ pay wo a doṇ ki Raa pay. Doṇ siido k'Itali an un t'ize toose. ²⁵ Injino maṇ beeko Raa ti koonā eggun pay.

**Mattup ki Taasuwa ere Aware
Mukulu: Mattup ki Taasuwa ere Aware (New
Testament)**

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Mukulu)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

523c1c0a-f8ac-5d2f-aebe-7063b0de6b23